

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség éskiadóhivatal
telefon száma 124.Felelős szerkesztő: Dr. Kiss Pál.
FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 63.Szerkesztőség és kiadóhivatal
Dessewffy-tér 7. szám alatt

Hirdetéseket díjszabás szerinti közzétek

Fényes török győzelem.

Futnak a bolgárok amerre tudnak. — Bulgária békülni szeretne. — Örömmámorban uszik a török főváros. — Mi volt az oka a tegnapi vereségnek?

A törökök visszafoglalták Kirkilisszét

Elszorult az ember szíve ma midőn arról a vereségről olvasott, mely a török hadsereget érte Kirkilisse városánál, amelyet a bolgárok elfoglaltak. Magyarországon mindenki sajnálta a négy ellenség ellen küzdő oroszánt, a törököt. Ma estére azonban nagy török győzelemről hozott hírt a táviró. A törökök hősiessége, mely csodákat mivel, ma reggelre diadalmasan visszafoglalta az elveszettnek hitt Kirkilisszét ahonnan a bolgárok eszeveszett futásban menekülnek. A mai eseményekről tudósításunk a következő:

Visszafoglalták Kirkilisszét!

A „Frankfurter Zeitung“ külön kiadásban közli, hogy a török hadsereg ma foglalta el Kirkilisszét. A török hadügyminiszter épp akkor kapta meg az erről szóló értesítést, midőn külön vonatra akart szállni, hogy visszautazzék a főhadiszállásra. A jó hír villámgyorsan terjedt a török fővárosban, ahol a nép ujjong örömeiben.

A kirkilisszei csata.

A törökök az éjszaka kirohantást kíséreltek meg, amelytől az egész napi küzdelem sorsa függött. Török részről három hadtest, mintegy hetvenezer ember állott tűzben, a szerbek részéről több mint százezer ember vett részt a harcban. A csata borzasztó véres volt, de a pontos részletek még ismeretlenek. Annyi bizonyos, hogy a török parancsnokoknak sikerült a visszavonuló török katonaság kétségbeesését s csüggedtségét eloszlatni s a felbátorított katonák emberfölötti erővel rohanták meg újból az ellenséget.

Fut a bolgár amerre tud.

A bolgár hadsereg, melyet ez a vereség ugyszólván váratlanul ért,

rendetlen futásban keres menedéket a győztes török elől. Muktár basának sikerült a keleti hadsereget egyesíteni és ez az egyesített hadsereg döntő csapást fog sújtani a bolgár hadseregére. Szófiában igen nagy az elkeseredés. A különböző jelentések egybehangzóan előadják, hogy a törökök elfoglalták a bolgárok hadállásait s most már a legerélyesebben támadja a visszavonuló bolgár hadsereget.

Bolgár békehangok.

Geros miniszterelnök egyik tudósítónak ezt mondotta: Kirkilisse elestének jelentősége abban áll, hogy a törökök legjobb csapatai és legtehetségesebb tábornokai itt állottak ellent. Ha ebben az erős várban nem tudtak ellentállani, még kevésbé lesznek erre képesek a déli síkságon. Ezért ma az volna a legjobb barátja Törökországnak, aki azt a tanácsot adná, hogy hagyja abba a reménytelen küzdelmet és pedig minél előbb. Minden emdernek el kell itélnie azt, akik azt állítják, hogy irtó háborút viselünk a török ellen. A nagy Balkán-állam nem akarja az európai törököket megsemmisíteni. Ha a nagyhatalmak a Balkán pacifikálását őszintén óhajtják, a béke hamarosan megkötethet.

Mi volt az oka a tegnapi török vereségnek.

Török forrásból származó közlés szerint a török jobbszárny tegnapi visszavonulását, melyet Mahmud Muktár basa vezényelt. Aziz basa egyiptomi herceg vezérőrnagy, a szárnylovasság vezérének hibás manővere idézte elő.

Délután híre terjedt, hogy két erős hadoszlop Javer basa és Tor-kuth Sefket basa parancsnoksága

alatt a jobbszárny megerősítésére sietett, melynek helyzete rendkívül kedvezővé vált. A balszárny Kermenben, valamint a centrum szintén erősödtek. Az ázsiai csapatok vasuton és gyalogmenetekben nagy számban érkeznek. Naponként tízenháromezer ember érkezik Európába.

A makói asszonyok kálváriája.

Dömötörnap a makói cselédpiacon.

Amitől a makói gazdaasszonyok már hetek óta fáztak, ma bekövetkezett. Itt van Dömötör napja. A makói öreg főtér ma és holnap tarkállani fog a sok cselédnéptől meg a cselédet kereső gazdaasszonyoktól s lesz a piacon olyan zaj, bosszuság, magába fojtott gazdaasszony keserűség, hogy no! Így van ez Makón minden évben kétszer. Dömötör és Szentgyörgy napján.

A makói cselédpiacról megállapíthatjuk, hogy kirívó szegénye a hatóságnak, mely közömbösen dugja be a füleit gazdaasszonyaink sürgelő kérése és óhajtása elől. Más városok, már rég megcsinálták a hatósági cselédközvetítőt és cselédotthont, csak épp nálunk Makón nélkülözzük ezt a föltétlenül szükséges szociális intézményt, mely asszonyainkat megszabadítaná a Dömötör napi gondoktól.

A makói cselédnép igényei halatlanul fokozódtak az utóbbi években: Amiről egy-két évvel ezelőtt még csak beszélni sem lehetett, azt ma a makói cselédek fix követeléseként állítják fel. Már nem beszélünk a magas bérekről, a bucsu, a vásárnapi s tudja Isten miféle címeken kiszarolt szabadságolásokról, de beszélünk azokról a lehetetlen cseléd szemtelenségről, amely minden cselédváltás alkalmával a gazdaasszonyok arcába kergeti a vért. Hány a gyerek? Friss vacsorát főznek-e? Van e ártézi kut a ház-nál? Ha van az a baj, ha nincs az a baj! Az ur fiatal ember e még? Mosni kell-e? Sőt Uram

bocsá' még olyan is akadt ma, aki azt kérdezte, hogy meszelni és takarítani kell-e?

Hogy Makón a cselédviszonyok ennyire züllöttek s hogy gazdaasszonyainknak a Dömötör nap szomorú kálvária járás ez a hatóság főbűne, mint azt már fentebb is említettük, mert alkalma nyílta a hatóságnak évről-évre — csakugy, mint azt egyes gazdák teszik — hogy Aradmegyéből s az oláh vidékekről megfelelő alkalmas, munkaszerető cselédanyagot hozna Makóra. Még csak a magyariság ügye is nyerne ezáltal, mert az oláhok itt megmagyarosodnának s ha haza kerülnének falvaikba, terjesztenék a magyar szokásokat, a magyar nyelvet.

Igaz az is, hogy a makói gazdaasszonyok egyrésze is oka annak, hogy a cselédeleányok ilyenek. A régi kitűnő gazdasszony típusok kiveszöben vannak Makón s mindinkább terjed a kényelemszeretet, különösen a gazdasszonyok egy bizonyos csoportjában, melyet itt külön kiemelni nem akarunk.

Ezek is hozzájárulnak a tökéletlen cselédviszonyok előidézéséhez, mert ezek a gazdasszonyok csak-hogy kényelmük csorbát ne szenvedjen, mindent megadnak, sőt olyan béreket kínálnak a cselédeknek, hogy azok maguk is megszedülnek.

Mindazonáltal ha ezek a hibák meg is vannak, nem szabad hogy Makó összes asszonyai szenvedjenek miatta. Követeljük, hogy e téren a hatóság gyorsan cselekedjék, most van ideje Szentgyörgy napig. Nem akarjuk, hogy asszonyaink Szentgyörgykor újból kálváriát járjanak.

Makó város képviselőtestületében akadni kell olyan embernek, aki okos, életrevaló indítvánnyal rá fogja kényszeríteni a hatóságot, hogy erélyes és bátor kézzel teremtsen kedvezőbb cselédviszonyokat azáltal, hogy felállítja a város a hatósági cselédközvetítő intézetet Makó város derék gazdasszonyainak örömeire.

— **Uj gondnoksági elnök Nagylakon.** Hervay István alispán a Tápay Ferenc községi jegyző lemondása folytán megüresedett gondnoksági elnöki állást ma töltötte be kinevezés útján. Előzőnké Szilágyi Kálmán főbíró-t alelnökké pedig Nagy Andor községi jegyzőt nevezte ki.

Nagy hangverseny az „Otthon“-ban.

Ma és minden este nagykikindai o o o **Mészáros Sándor és fia** az „Otthon-kávéházban hangversenyez. o o o

A vágóhid építési ügye.**Ujabb tervezetéseik.**

Dacára annak, hogy a miniszter rendelete értelmében az új vágóhidnak 1913. évi október hó elsejére készen kell lenni, az ügy még mindig abban az állapotában van, hogy a bizottságnál stagnál. A bizottság pedig azon tanácskozik, hogy hova építsék az új vágóhidat, mert az ügy már odáig eljutott, hogy új vágóhidat kell építeni, mert a réginek átalakítása annyiba kerül, mint egy újnak felépítése.

Az alispán azonban, mint azt néhány nappal ezelőtt megírtuk, meg sokalta a sok bizottsági tárgyalást és szigorúan ráírt a városra az új vágóhidnak mielőbbi felépítése iránt.

A szigorú átirat vétele után a város polgármestere átutazott Hódmezővásárhelyre, hogy az ottani új vágóhidat tanulmányozza. Hódmezővásárhelyen ugyanis jó távol esik a Tiszától és most épített csak vágóhidat, természetesen egészen távol a Tiszától és mégis megtudták célszerűen oldani a szennyvizék levezetésének kérdését, így az náluk nem fertőzteti meg a környék levegőjét.

A hódmezővásárhelyi vágóhidat Reich Ede Hódmezővásárhely város főmérnöke építette és tervezte külföldön szerzett vágóhid építési tanulmányai alapján és a vágóhid, melyet épített, minden tekintetben megfelel a követelményeknek.

Most, hogy a vágóhid építését tovább elhalasztani nem lehet, a város polgármestere Makóra hívta Reich Ede hódmezővásárhelyi főmérnököt, ki a polgármester hívása folytán ma megjelent Makón és úgy a régi vágóhidnál, valamint több helyen szemlét tartott.

Reich Ede szerint az új vágóhid megépítése célszerűen megoldható a Maros kikerülésével és ő a tervet meg tudja csinálni, de sok helyi ismeretre van szüksége, melyeket a helybeli hnsiparosoktól tud a legcélszerűbben megszerezni.

Hódmezővásárhely város főmérnökének nyilatkozatából annyi már bizonyos, hogy nem szükséges az új vágóhidat a Maros partjára építeni, mert a feltöltés óriási költséggel jár. A hódmezővásárhelyi főmérnök a vágóhid építésének kérdését a Maros kikerülésével is célszerűen meg tudja oldani, csak előbb a husiparosokkal folytat beszélgetést és akkor vázlatos tervet és költségvetést készít, mit a polgármester a képviselőtestület elé terjeszt és ha a képviselőtestület ezeket elfogadja, akkor a vásárhelyi mintára nagyon rövid idő alatt megfognák kezdeni a makói új közvágóhid építését.

Indítvány csömör.**A jövő közgyűlés indítványai.**

Hozzá vagyunk szokva ahhoz, hogy képviselő-testületünk tagjai minden városi közgyűlésre bőségesen ontják indítványait, ha éppen nem is a legcélszerűbbek és nem is a legéletrevalóbbak azok.

A novemberi rendes közgyűlés, úgy látszik, nagyon gazdag lesz ilyen indítványokban, Horváth Péter városi képviselő már ma egyedül három indítványt adott be.

Alább röviden mindannyira már most megteesszük észrevételeinket.

Első sorban azt akarja az indítványozó, hogy a Kaszaperi-puszta parcellázassék és parcellánként örökáron adassék el.

Mi ugyan hívei vagyunk minden parcellázásnak és ellenségei a kötött birtoknak, mégis Makó város sajátos helyzeténél fogva nem tudjuk helyeselni azt az indítványt, mert inkább arra kellene törekedni, hogyha lehet, inkább a város vásároljon birtokot.

Nem helyeseljük ezt az indítványt még azért sem, mert a Kaszaperi-puszta így is hasznosul a városnak és kell ez a birtok még azért is, ha valamikor nagyobb költségre lesz szüksége a városnak, ez a birtok jelzálogilag lekötött lesz.

Másodszor azt indítványozza Horváth Péter, hogy a város azonnal adja el a téglagyárat.

No, ez sem volna helyes, mert ma már a téglagyár is hasznosul jár. Azután ha a város eladná a téglagyárat, akkor nem volna semmi olyan intézményünk, mely a téglagyárat szabályozza és a saját előnyét biztosítani akaró gyáros úgy felszólhatná a téglának különben is magas árát, hogy annak Makó város épített közönsége inná meg a levét. Kell hát a városnak ez a téglagyár a téglagyárak szabályozása szempontjából.

Nem szerencsésebb Horváth Péternek harmadik indítványa sem, melylyel azt célozza, hogy a város 15 lovából 7 darab adassék el és helyette a város két autóbilt szerezzen be. Ugy látszik, hogy Horváth Péter nem tudja, hogy egy jó autóbilt 25-30 ezer koronába kerül.

Aztán hol jártná Horváth Péter az autóbiltokat. Talán az igácsi és királyhegyesi uton, melyeknek kikövezését Rényi József megígérte.

Tudni kell ugyanis, hogy az autóbilt a mi sáros utainkon járni nem tud. Hiszen a mostani katonai gyakorlatok alkalmával egy nagy katonai autóbilt a város közepén, a Dmke, palota előtt elakadt a feneketlen sárba.

NAPI HIREK**Tájékoztató.**

Naptár Okt. 27 Római kat. F 22 Szabina Gör. kath. Okt. 14 G 22 Paras Nap két 6 óra 37 perckor, nyugszik 4 óra 50 perckor.

Időjárás. A budapesti meteorológiai intézetnek Makóra érkezett jelentése szerint a következő időjárás várható: Helyenkint, főleg délen eső és lassu hőemelkedés várható. Sürgönyprognózis: Sok helyütt csapadék később enyhébb hőmérséklet: 12-7 Celsius.

— **Ujságárusokat keresünk.** 18 évesnél idősebb férfiakat és nőket keresünk a „Makói Független Ujságnak” az árusítására. Akik ujságunk árusításával akarnak foglalkozni, napi 4-6-7-8 koronát — úgy télen, mint nyáron — könnyen kereshetnek. Akik más munkára már keptelenek, azok is képesek még ujságot árulni. Tehát idős és előegedett asszonyok és férfiak is jelentkezhetnek.

— **Behívják a három évet kiszolgált makói katonákat.** Mindenkit remegésbe ejtő katonai átirat érkezett ma Makó város katonai ügyi osztályához. A hadtestparancsnok rendeletet intézett a város katonai ügyi osztályához, melyben szolgálóra hívja be mindazon altiszteket, kik az idej hadgyakorlatok befejezése után október hó elején megszabadultak. Először azt hitték a város katonai ügyi osztályában, hogy ez a behívás a Balkán háborúval áll vonatkozásban, csak később telefon érdeklődés alapján derült ki, hogy a kiszolgált altisztek behívása azért vált szükségessé, mert a bevonult újoncok kiképzésére a hadsereg megfelelő tiszti létszámmal nem rendelkezik, így a katonai kiképzés érdekében ezeket altisztekkel helyettesítik és a kiképzés után a behívott altiszteket nyomban szabadsággaladják.

— **Megsemmisített virilisjog átruházások.** Hervay István alispán ma két virilisjog átruházást semmisített meg Tarnay Ivor megyei főjegyző véleménye alapján. Az egyik esetben Zeidler Rudolf és társai Makó városánál fennálló virilisjogát Nyári József ny. tőzsdei titkárra ruházta át. Ezt az átruházást azért semmisítette meg az alispán, mert Zeidler Rudolf és társai nem jogi személyek s így nincs joguk virilisjogukat átruházni, sőt minthogy Zeidler Rudolf elhalálozott, törölni kell őt a virilisek névjegyzékéből s Zeidler R. társait csak abban az esetben illeti meg egyenként a virilisjog, ha adjuk külön-külön őket az ezen jog gyakorlására feljogosítja. A másik eset Érdeky József esete, kinek virilisjogát, melyet öz. Kusz Józsefné ruházott reá, szintén meg-

semmisítette az alispán, a mult számban ismertetett ügyének alapján.

— **Megfelebbezett határozat.** A fizetés rendezésről szóló törvény értelmében, mint ismeretes, nálunk is rangosztályokba osztották a tisztviselőket. A beosztással azonban nemcsak több tisztviselő nincs megelégedve, hanem a képviselőtestületnek egyik-másik tagja sem. Ugy a tisztviselők, mint a képviselők közül többen felebezni fognak a tisztviselők osztályozására vonatkozó közgyűlési határozat ellen. Ma érkezett be az első felebbezés. Ezt Fekete Sándor rendőrségi fogalmazó adta be, ki a XI. rangosztályba került, holott ő mint első rendőrfogalmazó a X. ik rangosztályba lett volna a törvény értelmében beosztandó.

— **Halálozás.** Részvétellel értesülünk arról, hogy *Esperit* Kálmán 31 éves korában hosszas szenvedés után elhunyt. Az elhunytban *Esperit* János dr. makói ügyvéd öccsét gyászolja. Temetése hétfőn lesz a Hajnal-utcai gyászházból.

— **Pénztárvizsgálat** a fogasztási adóhivatalban. *Galambos* Ignác dr. polgármester ma délelőtti tartott a fogasztási adóhivatalban, hol a vizsgálat megfelelő rendet talált.

Tánciskola a katolikus körben. Felhivatnak mindazok, akik a katolikus körben *Bödöné Frinksz Paula* okleveles tánc- és elemi iskolai tanítónő vezetése alatt november hó 3-án kezdődő ifjúsági táncanfolyamon résztvenni szándékoznak, hogy minél hamarabb, de legkésőbb október hó 30-ig beiratkozzanak. Beiratkozni naponta délután 5-7 óráig a katolikus körben, hol bővebb felvilágosítással is szívesen szolgálnak. Tandíj 8 korona.

— **Virilis jog átruházás.** *Özvegy Péli* Istvánné Makóvárosánál meglevő virilis jogviselési jogának gyakorlását Urbán István makói kereskedőre ruházta át.

— **A volt főmérnök hagyatéka.** Nem Németh Andorról van szó, ki csak idiglenesen látta el rövid ideig Makó város műszaki teendőit, hanem még mindig *Kolossy Jenő*ről, ki mint utóbb kiderült rendkívüli nagy kárára volt Makó város műszaki ügyeinek. *Kolossy Jenő* ugyanis azzal fejezte be Makón főmérnöki működését, hogy a hol csak tehetette az utcákon mély árkokat ásatott, de a víz levezetéséről sehol nem gondoskodott. Így aztán ebben az esőkben különösen gazdag esztendőben csaknem minden utcán vízzel telt árkok voltak láthatók, melyek nem szolgáltak egyébre, mint a lakások nedvessé tételére. Tegnap, mint megírtuk, a Mészáros-utca takói kérték a városi taeácstól a házaikat előntéssel fenyegető esővíznek elvezetését. Ezt azonban a legtöbb utca

Kedvező föld bérlet!

850 hold hosszabb időre őszi vetésel hozzá tartozó szénával és szalmával együtt eladó.

Értekezhetni lehet
Iritz Miksa
makói lakosal.

Kedvező birtok eladás!

927 hold prima flöd, hozzátartozó értékes erdő, mezőgazdasági szesz-gyár, 960 hektoliter szeszfőzésre engedélyezve, gazdasági épületekkel uri lakással és vad vadászattal ellátva

Értekezhetni lehet
IRITZ MIKSA
makói lakosal.

lakói kérelmezhetnék. Mi ezt most csak azért tettük szóvá, hogy felhívjuk rá Makóváros újonnan megválasztott főmérnökének figyelmét kinek első dolgát kell hogy képezze ezen vinek levezetését.

— Felejthetetlen lesz a tegnapi és tegnapielőtti nap a mi mozink történetében. Oly előadásban volt a mi közönségünknek része, amelyben eddig még sohasem volt. Gyönyörű és páratlan volt az előadás s a közönség sem hiányzott azokról. Ily előadásokat kell mindig rendezni s a közönségünk gyakran fogja látogatásával azokat megtisztelni. Nem kisebb hatással lesznek a közönségre a mozi vasárnapi előadásai sem, mert az igazgatóság a közönség állandó és kedvenc szórakozó helyévé akarja tenni az urániát. A közönség tájékoztatása végett ingyen műsor kapható a pénztárnál és a jegyszédőknél. Minden darab magyar felirással van ellátva s így még a legkisebb gyerek is megérti azokat.

— Koczka cirkuszába menni nem jár semmi kockázattal, inkább, nagy előny, hogy oly ritkán látható exotikus állatok mutatványa és más látványosságok s a tudványait kielégítik és a legnevesebb szórakozást nyújtják.

— Anyakönyvi hírek. Házasságra jelenkettek! Szöll Mihály Boros Juliánával Házasságot kötöttek. Juhász Lajos Tokai Eszterrel Elhaltak. Szemes Sámuel 14 éves Raffai Sándor 11 éves. Farkas Rozália ösv Horváth Istvánné 78 éves korában.

— Csillag drogériába menjen aki szebb, jobb, finomabb, egészségesebb, tisztább, kedvesebb sőt szer... óhajt lenni, mert ott szerezhet be mindezekhez megfelelő cikkeket csak figyeljen a lapunkban megjelenő hirdetményekre.

Visszaküldött szabályrendelet.

A miniszter nem hagyta jóvá Makóváros hagymakereskedői szabályrendeletét.

Az előbbi években a Galiciától bevándorlott kafftanos emberek, kik mihelyt Makóvárosában megtelepedtek, nyomban hagyma és zöldség kereskedést kezdtek folytatni bevásárlásaiknál tag teret engedtek meg nem engedett haszon hajtásának és állandóan dolgok adtak a rendőrségnek, nemkülönben a bíróságnak is, ezért a városi tanács elhatározta, hogy a hagyma- és zöldség kereskedés folytatásáról szabályrendelet alkot. Az 1910-ik évben a polgármester sokat tárgyalt e tekintetben úgy a termelőkkel, mint a kereskedőkkel. E tárgyalások alapján aztán a tanács még az 1910. évben megalkotta a hagyma- és zöldség kereskedéséről szóló szabályrendeletét, melyet jóváhagyás végett fölterjesztettek a földmivelésügyi és kereskedelmi miniszterekhez, mivel a szabályrendeletnek jóváhagyása két miniszter hatáskörébe tartozik.

A fölküldött szabályrendelet jó ideig hevert a miniszteriumokban, de ma vissza érkezett a vármegye alispáni hivatalához.

A miniszter a terjedelmes szabályrendeletet igen sok módosítást rendel el, mert némely pontja a szabályrendeletnek ellenkezik a törvényvel.

Leiratában főleg kiemeli a miniszter, hogy a hagyma- és zöldség kereskedéshez nem kell iparigazolvány, mert terményét kell, hogy a termelő szabadon eladhassa, míg ha az iparigazolványhoz van kötve gyakran karos lehet a termelőre, kit a termékeknel nem lehet meghatározott vonallal elválasztani a tulajdonképeni kereskedőtől.

Végül megjegyzi a miniszter, hogy a hagyma- és zöldség kereskedést minden körülmények között megakarja könnyíteni, ezért a szabályrendeletet újabb átdolgozás végett visszaküldi.

Gramofon és a seprősi oláh.

Alkudozás a korcsmáros fonográfjára.

Azt képzelné az ember, hogy Edison híres találmánya: a fonograf a föld egész kerekén el van terjedve és nincs olyan kis pontja a föld kerekének, hol ne hallottak volna már fonografot. Mi például már annyira meguntuk, hogy szinte futunk arról a helyről, hol a fonografot halljuk.

Nem így van azonban azzal minden ember. Tegnap például bevetődött egy seprősi (Aradmegye) jómódu oláh gazdálkodó egyik helybeli ismertebb bormérő helyiségbe, hol a vendégek szórakoztatására az egy szál cigányon kívül egy nagy töleszerű gramofon is fel volt állítva a sarokban.

Az oláh, ki itt ökröket adott el, már a második félliternél volt, mikor a sarokban észrevette a nagy tölesért.

— Miféle nagy tölesér az, mondja uram?

— Az — válaszolt a korcsmáros — majd mindjárt meghalja és azzal a gramofont előbb magyar, majd oláh nótákra igazította. Az oláh ember, aki még ilyet sohasem hallott, majd megnémült a csodálkozástól, végre azt kérdezte.

— Nem adná-e el nekem ezt a tölesért uram?

— El én, mondotta a korcsmáros, kinek különben se volt nagy szüksége a gramofonra.

Hát mennyiért adja?

— Száz koronáért, volt a korcsmáros rövid válasza.

Végre, nagy alkudozás után 80 koronában egyeztek meg. Az oláh ember már benyult a belső zsebébe,

hogy kifizeti a 80 koronát, mikor ismét a következő kérdést vetette fel:

— Hát ugyan, mondja csak uram, a nótákon kívül mennyi bort ad naponta ez a masina?

— Ez? Semmit.

— Hát minek van akkor alatta az a láda, melyből a bort hordja. Meg a nagy tölesér? Ha bort nem ad a masina, minek rajta a tölesér? Így én nem veszem meg.

A korcsmáros látta, hogy olyan emberrel van dolga, ki még gramofont nem látott és aki a tölesérről azt hitte, hogy az bort is ad, azért nem is erőltette tovább annak megvételét.

URÁNIA SZINHÁZ MAKÓN.

Folyó hó 27-én vasárnap d. u. 4 este 8 órakor

nagy előadás.

Arany szive

1500 m. hosszú — Hatásos dráma.

Női eskübiróság

Rendkívül kacagtató.

Ezenkívül itt még nem látott teljesen új műsor,

Minden darab magyar felirással!

Ujdonság! Figyelem!

Felhívom a T. gazdaközönség nagybecsű figyelmét saját készítményű **vessző-utánzatu boronáimra,**

teljesen vasból vannak készítve és így a lánczos boronákat talajművelésben teljesen felülműlják. Megtekinthetők műhelyemben Szent-János-ter 20. sz. alatt. Saját találmányom, melyre már szabadalmam van s ezért kérem a t. gazdaközönség szives érdeklődését és b. pártfogását.

Lipták Béla

géplakatos- és gazdasági gépraktártulajdonos-

Legjobb asztali borok

és mindennemű különleges borok kis és nagy mértékben **Iritz Sámuel özv.** cégnél kaphatók

Téglaeladás.

Bátorkodunk a nagyérdemű közönségnek tudomására adni, hogy az aradi utfélen levő telepünkön a régi Kristó és Borka-féle minőségű kitűnő vastégla a mai naptól kezdve kapható.

Erdei és Szilágyi.

Két utolsó előadás!!

Makón, Dessewffy-téren

Koczka Jarovow

amerikai vad- és szelid állat

CIRKUSZ

Szombaton 1912. október

26-án és vasárnap 27-én

este 8 órakor rendkívüli

előadás új műsorral:

KÁRTYÁZÁS

az oroszán között.

Ne mulassza el senki

ezen érdekes előadá-

sokat megtekinteni.

Szenzációs fogadások történtek

KOCKA igazgatóval és több hely-

beli uriemberek között, hogy az

oroszlán jelenlétében egy asztal-

nál fognak kaláber partit játszani

és néhány üveg jó bor mellett

füstölve, kellemes időt eltölteni.

Egy helybeli bátor kibic kereste-

tik, aki a játszmát figyelemmel

kiséri, de nem olyan jelentkezen,

akinek nincs bátorsága, mint a teg-

napelőtt hirdetett borbély-segéd.

A cirkusz mellett látható a világ

hirü muzeum és panoptikum,

valamint a repülő körhinta.

igazgató.

Iritz Sámuel özv.

cégnél M A K Ó.

ÉRTESITEM

mentes pálinkák, valamint

a tisztelt KERESKEDŐ, VENDÉGLŐS és ITALMÉRŐ urakat, hogy

mindenféle minőségű, közönséges és finom tiszta szesz-

rumok és tea-rumok és mindenféle

liquőrök legelőnyösebb beszerzési forrás.

Petrezselemmagot

csakis idei teljesen csiraképeset a legmagasabb áron vesz.

Mandl Zsigmond, Makó.

Mangolicza süldök.

tiszta mezőhegyesi faj, 6 drb. 9 és 40 drb. 6 hónapos Gacsibai tanyámon eladó.

Mandl Zsignod.

A hölgyközönség figyelmébe!

Őszi és téli divat újdonságok, női és leány felöltők, bársony és plüss kabátok, szőrmével bélelt rövid és hosszú kabátok, kész kosztüm különlegességek, elegáns utcai és fogadó ponyolák, női aljak, bluzok, alsók, szőrme boák és muffok, leány ruhák, női és gyermek termékek

MAKÓ. hÉrneműek FÓTÉR.

Király Lajos áruházában

legjutányosabban szerezhetők be.

Nyilvános köszönet.

Wilhelm Ferenc gyógyszerész urnak. cs. és kir. udv. szállító, Neunkirchen, Alsóosztria feltalálójá

WILHELM-FÉLE TEÁNAK.

Hogy én a nyilvánosság elé lépek, teszem ezt azért, mert kötelességemnek tartom Wilhelm Ferenc gyógyszerész urnak Neunkirchenben, hálás köszönetemet nyilvánítani azon szolgálatáért, melylyel a Wilhelm-féle tea az én

fájdalmas reumatikus szenvedéseimet

megszüntette és ezért azoknak, kik ezen rettenetes betegségbe estek, ajánlom a tea használatát. 4 heti használat után nemcsak teljesen megszűnt a fájdalom, hanem dacára annak, hogy már 6 hét óta nem iszom a teát, az egész testalkatrzésem megjavult. Én meg vagyok győződve, hogy mindenki, aki hasonló betegségben szenved, ezen tea használatát által a feltalálót, Wilhelm Ferenc urat, úgy mint én áldani fogja.

Kiváló tisztelettel

Butschin-Streifeld grófnő főhadnagy neje.

Ára csomagonként 2 K, 6 csomag 10 K.

Hol gyógyszerteráiban s drogériában nincs, direkt küldés!

A fogak hófehérségét, tisztaságát, csak úgy érhetjük el, ha állandóan használjuk a kipróbált és jónak bizonyult valódi **Ideál-fogkrémet.** A száznak és fogaknak kellemetlenségeit és számtalan betegségét megszünteti a KUDAR-féle

antiseptikus és aromatikus fog- és szájviz.

A kéznek finomságát, bársonyszerűségét rövid idő múlva elérhetjük, ha az Ideál-kézfinomítót használjuk!

Az arcon levő pattanásokat, foltokat, eltávolíthatjuk, ha okoszerű kezelés mellett az Ideál-arckenőcsőt használjuk!

Végül az arcnak üdeségét, szépségét, fiatalágát csak úgy érhetjük el, ha

Ideál-krémet, Ideál-tejet, Ideál-tejkrémet, Ideál-poudert, Ideál-szappant

használunk. — Mindezen kitűnő készítmények törvényes védjeggyel vannak ellátva — és **KUDAR LAJOS** újvárosi gyógyszerteráiban szerezhetők be.

Telefon-szám: 68.

Telefon-szám: 68.

Nyomatott a „Makói Független Ujság“ villanyerőre berendezett műintézetében Makón.

Óvás!

Nem felel meg a valóságnak Kucses Károly cég azon közleménye mintha a Sack Rudolf féle tükköraczel ekék csak ő nála kaphatók, mert ezeket gyári árban belehet szerezni Glück Samu gépraktárában.

Kiadó lakás. Eladó ház.

Az Eötvös-utcában Böhm Izsó-féle ház november 1-ére kiadó. Igen szép urilakás, van benne három szoba, konyha, éleskamra, pince, külön udvar és kert: Értekezni a nap bármely szakában Böhm Izsónál Eötvös-utca.

Eladó korcsma.

Az Aradi-utcán és 2223. sz. a ház és az új-vásártér és téglagyárak mellett 21 év óta fennálló jóforgalmu

korcsmahelyiség

több melléképülettel és teljes berendezéssel szabad kézből eladó. Értekezni lehet a fenti szám alatt az örökösökkel.

Eladó gyümölcsös

a tücs kösi szőlőkben fél napos vagyis 254 négyszögöl fekete föld termő gyümölcs fákkal és az Ó-Kortyogóban jó minőségű homoktalaj termő gyümölcsfákkal közvetlen a csőszház mellett 200 négyszögölnyi terület más vállalat miatt sürgősen eladó. Értekezni lehet: Szirbik István tulajdonossal Aradi-utca 7. sz. alatt.

Kiadó lakás.

Tulipán-utca 4. ujszámú ház, melyben van két utcai szoba, konyha, spájz, november 1-re kiadó. Értekezni lehet ugyanott.

„Styria-Universal“**Kötőgépek**

megmunkálnak finom és vastagszálu pamutot ugyanazon gépen.

Árjegyzék ingyen. — Részletre is: Styria-Kötőgépgyár, GRÁZ. III.

Képviselek kerestetnek.

Az „OLLA“

Ára tucatonként 4, 6, 8. és 10 korona. Kapható: Breuer Zoltán, Sándor Zsigmond és Ember József gyógyszerteráiban.

Értesitem

a tisztelt gazdaközönséget, hogy a legújabb rendszerű Record II. műtrágyázóval kombinált vetőgépet ifj. Csorba István urnál Bogárzói Nacsaféle tanyáján munkába lesz állítva és ezen gépet napi-bár mellett ki is lehet bérelni.

Tisztelettel

Glück Samu.

Egy rövid modern zongora keveset használt állapotban jutányos áron eladó Weisz Armin főkantör.

Lapunk kiadóhivatala

megbízható, ügyes és szorgalmas kezelő tisztviselőt keres, aki nő is lehet. — Jelentkezhetni lehet Dr. Kiss Pál tulajdonosnál.

Értesítés!

Tisztelettel értesitem a t. gazdaközönséget, hogy

gazdasági gépraktáramat

saját házamba, Szent János-tér 20. szám alá helyeztem át. — Tisztelettel:

Lipták Béla

gépszereelő- és lakatosmester.

Eladó, vagy kiadó ház!

Gróf Vay-utca 23. ujszám alatti házam szabad kézből eladó, vagy november 1-re kiadó. Szabó György.

HARMONIKÁT

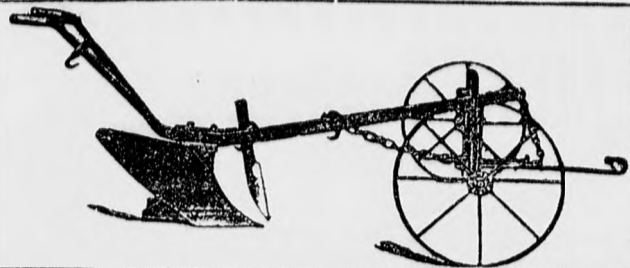
vehet legolcsóbban

Wagner a**Hangszer-Király**

országszerte elismert legolcsóbb hangszeráruházában Budapest, József-körút 15. sz.

Egy 3 váltós, Orgonahangu harmonika 10 korona. Két-sorcás bécsi forma. Harmonika 20 kor.-tól feljebb. Fényképes árjegyzék ingyen

Telefon-
szám:
126.

ÉRTESETÉS!

Van szerencsém a t. gazdaközönség b. tudomására hozni, hogy **gazdasági gépraktáramat**

a legújabb gazdasági gépekkel kibővítettem. Az őszi szántáshoz 1 teljes waggonrakomány hirneves Bächer-féle tüköracél kormány-nyal ellátott - mindenféle nagyságban - ekét szereztem be, ezen ekék kiválósága abban rejlik, hogy bármilyen nedves földben is nem ragadnak és igen csekély vonóerőt igényelnek, bárkinek is próbaszántásra rendelkezésére bocsájtom. Továbbá raktáron tartok mindennemű fogas és láncos boronákat, 6-8 és több vasu 428 kultivátorokat, tárcsás boronákat,

szecskavág, répavágó, kukorica morzsolókat, és elsőrendű Ringeisen-féle tizedes mérlegeket.

Különös figyelmébe ajánlom a t. gazdaközönségnek a világhírű **Melichár-féle Unikum-Drill sorvető Imperátor műtrágya és magvető gépeket,**

melyek miután sorba vetnek és sorba trágyáznak, utolérhetetlen tökéletességükkel fogva ez ideig páratlanul állanak e téren és már is nagy kereslet- **Ujdonság!** Raktáron tartom az eddig még nek örvendenek. nem ismert és kitűnően bevált

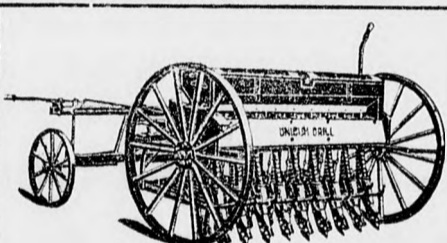
Johnston-féle kukoricaszár aratógépet.

Ennek előnyös és könnyű munkaképességét, valamint kezelését raktáramban bemutatom. Végül mindenféle gépek azonnali javítását - a leghatékabban - áron elvállalom és jótállás mellett teljesítem. - **LEGUJABB! Léghűtéses (vizhűtés nélküli) MOTOR,** egyszerű, veszélymentes, bárki által könnyen kezelhető.

A t. gazdaközönség becses pártfogását kérve továbbra is - tisztelettel:

Lipták Béla

mezőgazdasági gépraktára és javító műhelye Makó, Szt. János-ter 20. sz.

Ujdonság!

Csodaréztrombita!

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta bármilyen nótát játszani. A „Csodaréztrombita” rendkívül erős, vastag sárgarézből van készítve, könnyen fújható, 45 cm. hosszú, szép tartós billentyűkkel ellátva. Ára tokkal, iskolával és egy hasznos ajándékkal csak 6 kor.

Wagner „Hangszer Király”

országszerte elismert elsőrendű hangszer-áruháza, Budapest, József-körút.

Fényképes hangszerárjegyzék ingyen. - Óvás! Figyelem a pontos címre és házszámra.

Saját szerkezetű láncoskutak készítése felelősséggel!

Gépek javítását, átalakítását a legmodernebb szerszámok segítségével a legpontosabban és legolcsóbb árban, kedvező fizetési feltételek mellett eszközöl:

Gulácsi János vasipartelege és **Makó,** gazd. gépraktára

Dessewffy-tér 31. szám. (Ludpiac.)

Telefonszám 50. Telefonszám 50.

347. Autogén hegesztés és vágás!

Megérkezett!

- 500 drb. lendamaszt abrosz, ára 3, 6, 8, 10 korona.
- 200 drb. lendamaszt mlyő, ára 90 fillér.
- Férfi ingek, fehér és színes 1'50, 2, 3 korona.
- Gallérok darabja 20 fillér.
- Arcfátyol métere 20 „
- Himzések métere 15, 20, 30 „
- Női keztyűk párja 30 „
- Valódi francia selyem batiszt 50, 70, 80 „
- Angol mosó zefírek 70, 80, 90 „
- Remek női ruhaszövetek 60 fillértől 5 koronáig.
- Férfi ruhaszövetek 3 koronától 6 koronáig.
- 500 tucat vászonzebkendő, melynek ára 5 korona volt, tucatja 2'30 korona. - Valamint a még itt felnem sorolt különböző cikkek rendkívüli olcsó árban.

ALKALMI ÁRUHÁZ Kossuth-szoborral szemben.

Meglepő ujdonság!

Facimbalom (Xilophon.)

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A facimbalom 15 különböző nagyságban összehangolt fadarabból áll és a mellékelt verőkkel (ugy mint a cimbalom) lesz játszva. Ára verőkkel, tokkal, mesés ajándékkal csak 6 korona

Wagner a „Hangszer-király”

országszerte elismert elsőrendű hangszeráruházában, Budapest, József-körút 15. z Fényképes árjegyzék ingyen. Óvás: Figyeljen a pontos címre.

Ujdonság!

Tündérharangok.

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani Kovácsolt vasállványon 15 összehangolt ezüst-fémcsengővel van ellátva. Erős, szép kivitelben, verőkkel és tokkal, mesés ajándékkal együtt csak 10 korona

Wagner Hangszer-Király

országszerte elismert elsőrendű hangszeráruházában, Budapest, József-körút 15. szám alatt Óvás: Figyeljünk jól a pontos címre és házszámra.

SÁNDOR ZSIGMOND

»Isteni gondviselés« gyógyszertára

MAKÓN, Szegedi-utca.

„Sándor-féle Ibolya-crém.” Főülmulthatatlan szer az arc és kéz ápolására. Pár napi használat után a bőrt oly meglepően szépé változtatja, hogy ennek hatását mindenki csodálja. Eltávolítja az arcról mindennemű pattanást, bőrtakát, seplőt, májfoltot és a bőrnek fehér és üde színt kölcsönöz. Ára: 1 kor.

„Sándor-féle Ibolya-szappan.” Teljesen lugmentes, semminemű maró anyagot nem tartalmaz és kitűnő illatu. Az Ibolya-crém hatását tetemesen elősegíti. Ára: 70 fill.

„Sándor-féle Ibolya-pouder.” A legjobb és legártalmatlanabb ápoló szer. Ára: 1 kor.

„Sándor-féle Ibolya-mosdó viz.” Ára: 1 kor.

„Sándor-féle szájviz.” Meggátolja a fogak lazulását és fogkő képződést, üdítőleg hat a szájizre, eltávolítja az étel és az odvas fogak által okozott szájszagot. Ára: kis üveg 80 fill., nagyobb üveg 1 kor. 40 fill.

„Sándor-féle hajszesz.” Kitűnő összetételénél fogva megszünteti a korpaképződést, hajhullást, megóvja a hajat mindenféle betegségtől és a hajgyökereket megerősíti. Egy üveg ára 1 kor. 20 fill.

Raktáron tartom az összes gyógy- és pipere különlegességeket, különböző gyógyborokat, az összes kötszereket, betegápolási cikkeket. Francia illatszerek és az összes drogéria cikkek kaphatók.

„Cimexin” poloskairtó, nagy üveg 2 kor., próba-üveg 60 fill., hozzávaló fecskendő 40 fill.

LEGUJABB

őszi és téli

RAGLÁNOK

legdivatosabb posztó és plüss kabátok, mindenfajta szörme boák és muffok

a legegyszerűbbtől a legfi-

nomabb kivitelig. Bakfisch és gyermekfelöltők Biuzok, aljak pongyolák és kosztümök nemkülönbön női fehérneműek dus választékban olcsó szabott árakon kaphatók

Pártos E. és Társa

nagy női felöltők áruházában M a k ó n, F ő t é r, Otthon-kávéház mellett.

Előnyös feltételek mellett.

A LEGUJABB

elegáns öltönyök, felöltők, téli-kabátok, egyedül a verseny műteremben készülnek

angol és francia divat szerint külföldi és honi szövetekből.

Utólérhetetlen olcsó árakról győződjék meg egy próba-rendeléssel.

Gera Mihály
férfi-szabó.

Megyeház-utca 8. szám.

Ruhatárak rendbentartása.

CSILLAG DROGERIA

gyógyáru üzlet MAKÓ. Kasznár-lak.

Raktára:

Kötszerek és sebészeti eszközöknek. — Francia illatszerek eredeti üvegekben és kimérve.

Háztartási cikkek. Szájvizek. Hajápolási és hajfestő szerek. Fogápoló szerek. Gummi különlegességek. Csillag-erém 1 korona, szappan 70 fillér, poudér 1 korona. — Szappanok. Pouderek. Thea. Összes pipere szerek. Fésű, kefe, nagy választékban.

Valodi Kölni-viz főraktára.

Friss must kapható

Iritz Samuel özv. cégnél, Makón.

Ez a „MUKI“ művész.

Szájharmonika dobbal.

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A dalokat a művész harmonikán játszik, a valódi bőrrrel ellátott dob pedig kíséretül szolgál. Ára tokkal és egy mesés ajándékkal együtt csak 4 korona

o Wáner a „Hangszer-Király“ o

országzerte elismert elsőrendű hangszeráruházában, Budapest, József-körut 15. Fényképes árjegyzék ingyen. — Öväs: Figyeljünk jól a pontos címre és a házászámra

Tubarózsa-krém és az arcról kintést, szeplőt és májfoltot a legbiztosabban elmulaszt. 1 tégely 1 korona.

Tubarózsa-hajkenőcs a haj és bajusz növényését legjobban elősegíti!

1 tégely 1 korona. — Tubarózsa-hőlgypor, 1 korona. — Tubarózsa-szappan, 50 fillér.

Hajregenerátor, az őszülő hajnak visszaadja eredeti színét. — Salófor, kéz- és lábizzadáást gyorsan megszüntet. 1 üveg 70 fill.

TÓTH Kochillia szőlőmoly és gyümölcs féregirtó anyag, egyszeri permetezéssel a molyt, petéit, álcáit és pilléit, azonkívül a gyümölcsösben garázdálkodó rovarokat és élősdieket tökéletesen elpusztítja!

Tejlesen ÁRTALMATLAN úgy a növényzetre mint az emberi szervezetre! — Egy adag 400 négyszögöl területű szőlő bepermetezésére elegendő.

Kapható Makón és vidékén egyedül:

JENEI SZÉKELY LAJOS

gyógyszerész »Szent István«-téri gyógyszer-tárában

M A K Ó N. (a róm. kath. templom mellett.)

Raktáron nem levő dolgokat meghozatok!

Telefon-szám: 127

Telefon-szám: 127.

Nyomdász-tanulók

felvétetnek lapunk nyomdjában.

Nem szabad, dehoggy szabad...

stb. kuplékat, népdalokat, katona és cigányzenét élethűen játszva az eredeti „Eufon“ tölsérnélküli be-szélőgép, mely legujabb dupla kottával csak 40 korona

WÄGNER „Hangszer-király“

nál BUDAPEST, József-körut 15-1.

Használt kottákat becsereél. Nagy fényképes árjegyzék ingyen.

Legujabb! Ha hegedülni óhajt megtanulni, rendelje meg a tisztán kidolgozva, remek hangú, domboru hegedüt tokkal, 16 drb. felszereléssel és mesés ajándékkal együtt csak 12 koronáért

Wagner a „Hangszer-Király“

országzerte elismert elsőrendű hangszeráruházában, Budapest, József-körut 15. Fényképes árjegyzék ingyen.

Öväs: Figyeljen jól a pontos címre és házászámra.